

יום ההבנ"ה

א.נשי חינוך יקרים.ות,

יום ההבנ"ה - היום הבינלאומי למאבק בהומופוביה, בטרנספוביה ובביפוביה - (הבנ"ה). היום נקבע ב-17.5, כציון למועד שבו הוסרה ההומוסקסואליות מרשימת ההפרעות הנפשיות על ידי ארגון הבריאות העולמי, בשנת 1990.

גם בשנת 2022 בני נוער להט"ב חווים קשיים ואתגרים רבים, סובלים מבריונות ומדווחים על חוסר בתחושת מוגנות בבית הספר. כמי שנמצאים בכיתות יום-יום המשימה המונחת על כתפינו כבדה ומורכבת -

יום ההבנ"ה הוא הזדמנות נפלאה עבורנו להתייבב עבור אותם בני ובנות נוער - לדבר על המאבק בלהט"בפוביה, ליצור שיח מעורב בכיתות, ולקדם בית ספר שוויוני ומכיל יותר עבור כלל התלמידות והתלמידים היקרים שלנו. זהו רגע חשוב בו אנו יכולים לממש את מלוא פוטנציאל המשמעות שלנו כאנשי חינוך, ולהשפיע הלכה למעשה על חיי תלמידנו.

אנו מקווים שחומרים אלו ישמשו אתכם במשימה החשובה - לשמור על חייהם ועל בטחונם של תלמידנו, להבטיח את השלמות הפיזית והנפשית של כל אחד ואחת מהם. תודה על העשייה החשובה שלכם בכיתות - יחד אנחנו מפיצים אור גדול.

לכל שאלה ניתן לפנות אלינו,

מגמ"ה

(מורות.ים גאות.ים במערכת החינוך)

1

חוש"ן - חינוך ושינוי

יום ההבנ"ה

מערך שיעור לחטיבת הביניים

אורך: כשעה וחצי

המערך מנוסח בלשון מעורבת בכדי לפנות לכל המגדרים.

השיעור עוסק בהנחות סמויות, סטריאוטיפים וקישור לקהילה הגאה סביב יום הבנ"ה. דרך השיעור התלמידות יחוו כיצד זה מרגיש להיות מתויגות בצורה שלילית או לא נכונה, וכתוצאה מכך לפתח אמפתיה עבור אלו עם תיוגים שונים משלנו.

חלק ראשון – יצירת מרחב בטוח בכיתה (5 דק'):

התחילו את השיחה עם התלמידות בכך שיידעו אותן שהן ידונו בכמה נושאים רגישים היום בכיתה. בקשו מהן לעשות סיעור מוחות על רשימה של קווים מנחים לדיון בכיתה. כמה דוגמאות עשויות לכלול סודיות, כבוד, כלל שבו רק מישהי אחת מדברת בכל פעם ועוד. כתבו את תגובות התלמידות על הלוח והתייחסו אליהן לאורך השיחה.

חלק שני – מכנים משותפים (15 דק'):

הרוח נושבת – מטרת המשחק היא למצוא מכנים משותפים בין תלמידות הכיתה. מהלך המשחק – יושבים במעגל כיסאות. מספר הכיסאות קטן באחד ממספר המשתתפים, כך שבכל רגע נתון יש משתתף אחד שעומד. המשתתף שעומד צריך להכריז בקול את המשפט "הרוח נושבת לכיוונו של כל מי ש...". ולהשלים את המשפט עם אפיון שמתאים לו בעצמו. למשל אם שם הדוברת הוא ענת, היא יכולה לומר - "הרוח נושבת לכיוונו של כל מי ששמה מתחיל באות ע". בתום דבריה, כל חברי המעגל, אשר המשפט מתאר גם אותם, (עינת, עידו, עומר...) צריכים לקום ולהחליף ביניהם מקום, בזריזות, שכן האחרון שנשאר הוא הדובר הבא.

שני חוקים חשובים:

- אסור לומר אפיון שלא מאפיין אותך. למשל, אם מישהו גר ברמת גן, הוא אינו יכול לומר "הרוח נושבת לכיוונו של כל מי שגר בגבעתיים.
- אסור להישאר לשבת אם האפיון שהוזכר מאפיין אותי. למשל אם נאמר "הרוח נושבת לכיוונו של כל מי שהעלה סרטון ליוטיוב בקיץ", וגל העלתה סרטון... אז גל, צריכה לקום ולהחליף מקום. בתחילת המשחק יש נטייה לדוברים לציין אפיונים חיצוניים וזה בסדר, אך ככל שהמשחק מתחמם כדאי לעודד את המשתתפים לבחור בהיגדים אודות עולמם הפנימי, חלומותיהם, טעמים, נטיות לבם. כמובן - דובר שמצליח "להרים מהכיסא" כמה שיותר חברים, היינו - מצא מכנה משותף רחב - כל הכבוד!

אחרי כמה סיבובים עוצרים וחוזרים לשבת במעגל.

חלק שלישי – הנחות (15 דק')

בחלק זה יש לחלק כרטיסיות ריקות לכל תלמידה והמורה מבקשת מהתלמידות לענות על השאלות הבאות בכתב. יש לוודא שהם שומרים את התשובות לעצמם ולא משתפים אחרים בתשובות שלהם.

שאלות:

1. מה לא נדע עליך רק מלהסתכל עליך?
2. מהו הספר האהוב עליך?
3. איזו מטרה את שואפת להשיג?
4. מהי תכונת האישייות החיובית ביותר שלך?
5. אילו חוויות אישיות יש לך, אם בכלל, עם אפליה?

אספו את הכרטיסיות, ערבבו אותן והעבירו אותן באופן אקראי לכל התלמידים. וודאו שלאף אחד תלמיד אין את הכרטיסייה שלו. בקשו מהתלמידים למצוא את הבעלים של הכרטיסייה על סמך התשובות הכתובות בה.

שאלות לדיון (15 דק'):

- עד כמה היו הנחות שהנחת לגבי התלמידות האחרות היו מדויקות?
- האם למדת משהו על חבריך לכיתה שהפתיע אותך?
- מהן הסכנות בהנחת הנחות לגבי אחרים?
- מהו סטריאוטיפ?
- כיצד הנחות לגבי קבוצות יכולות להוביל לסטריאוטיפים?
- מה אנחנו יכולות לעשות כדי למנוע סטריאוטיפים?

דיון בקבוצות קטנות (10 דק'):

חלקו את התלמידים לקבוצות שונות על ידי ספירה מ-1 עד 5.

לאחר שכולם יושבים עם קבוצה חדשה, הציגו את השאלות הבאות ובקשו מהתלמידים להשתתף בדיון בקבוצה קטנה, שבו לכל תלמיד יש הזדמנות לחלוק חוויה עם הקבוצה. עברו בין הקבוצות ונסו לשים לב שלכל תלמיד יש הזדמנות לשתף.

שאלות:

- האם אתה יכול לזכור תקופה שבה קיללו אותך או הפלו אותך על כך שאתה שונה מאחרים סביבך?
- אם כן, איך זה הרגיש?
- מה עשית?
- האם אתה זוכר תקופה שבה קראת למישהו בכינוי גנאי כי הוא היה שונה?
- איך אתה חושב שזה גרם להם להרגיש?

חלק רביעי – סיכום וקישור ליום הבנ"ה (15 דק):

החזירו את התלמידות למליאה. בקשו מהתלמידים לשתף בכל קשר שהם רואים בין הסיפורים השונים שסיפרו חבריהם לכיתה. רשמו את קווי הדמיון שעולים על הלוח כדי שהתלמידים יוכלו להתייחס אליהם בחלק הבא של השיעור.

הסבירו לתלמידות כי היום חל יום ההבנ"ה. כתבו את ראיש התיבות על הלוח - היום הבינלאומי נגד הומופוביה, טרנספוביה וביפוביה - הבנ"ה. התאריך 17 במאי נקבע כיום הבינלאומי נגד הומופוביה כציון למועד שבו הוסרה ההומוסקסואליות מרשימת ההפרעות הנפשיות על ידי ארגון הבריאות העולמי, בשנת 1990.

דין:

- מה הקשר בין הפעילות שזה עתה עברו לבין יום זה?
- למה עדיין חשוב לציין את היום הזה?
- האם שמעתן את המילה "הומו" או קוקסינל כקללה בביה"ס? איך הגבתן? האם התערבתן?
- מה אפשר לעשות למנוע מקרים של להט"בופיה כשאנחנו נתקלים בכך?

לכולנו יש זהויות שונות, דברים שונים שמאפיינים אותנו ומגדירים אותנו וכן הרבה מכנים משותפים גם עם אלו ששונים מאיתנו. זהות להט"בית יכול להיות אחת מהן. המצב כלפי להט"ב היום בעולם הוא מורכב – במדינות רבות זה עדיין לא חוקי להיות להט"ב ואף יש עונש מוות ללהט"בים. אפילו בארה"ב של היום יש במדינות מסוימות חוקים שעברו שאוסרים לדבר על להט"ב בבתי ספר. להניח הנחות, להתייחס אחרת ולהפלות אנשים בגלל שהם שונים מאיתנו זה דבר מסוכן מאוד וחשוב לעבוד יחד כדי למנוע את זה. אפשר לנסח בחלק זה תקנון למניעת להט"בופוביה, או כללים כיתתיים, בית ספריים או כל רעיון אחר כיתתי שאפשר להשתמש בו שהתלמידות יציעו כדי לייצר מרחב בטוח בכיתה.